

POLGÁRI VÉDELMI ÉS KATASZTRÓFAVÉDELMI ISMERETEK KÖZÉPFOKÚ ISKOLAI TANULÓK RÉSZÉRE

POLGÁRI VÉDELEM

I. ÁLLAMPOLGÁRI KÖTELEZETTSÉGEK

A magyar állampolgárokat (férfiakat 16-60, a nőket 18-55 éves korukig) BÉKEIDŐBEN és RENDKÍVÜLI ÁLLAPOT idején is polgári védelmi kötelezettség terheli!

Ez adatszolgáltatási, bejelentési (szakképzettség megszerzése, munkahely-lakcím változása), megjelenési és a polgári védelmi szolgálat ellátásának kötelezettségét foglalja magában.

II. POLGÁRI VÉDELMI FELADATOK:

1. Az életvédelem terén:

- a.) A lakosság és a polgári szervek felkészítése az ellenséges támadó fegyverek hatásai elleni védekezésre.
- b.) Riasztás és tájékoztatás.
- c.) Kitelepítés és befogadás.
- d.) Óvóhely-létesítés.
- e.) Egyéni védőeszközökkel való ellátás.
- f.) Elsötétítés

2. Az anyagi javak védelme terén:

- a.) A létfenntartáshoz szükséges javak, gyógy- és kötszerek és egyéb anyagi javak (pl.: termelés, szolgáltatás eszközei) megelőző műszaki, radiológiai, biológiai és vegyi védelmének előkészítése és megvalósítása.
- b.) Különleges értékű vagyontárgyak (kulturális javak, nemesfém, valuta stb.) védelme.

3. A támadófegyverek alkalmazását követő helyzetben:

- a.) Felderítés a veszteségek csökkentése érdekében, mentés, mentesítés.
- b.) A lakosságról való átmeneti gondoskodás (élelemmel, vízzel ellátás, hajléktalanná váltak ideiglenes elhelyezése)

4. ELEMELI CSAPÁSOK, AZ IPARI ÉS EGYÉB KATASZTRÓFÁK (árvíz, belvív, földrengés, ipari nukleáris közlekedési stb. balesetek, katasztrófák) ESETÉN

- a.) A károk megelőzésében és elhárításában tevékenykedő szervek (árvízvédelmi, tűzvédelmi, járvány- és közegészségügyi stb. szervek) tevékenységének segítése.
- b.) A károk felszámolásában és a mentés érdekében halaszthatatlanul szükséges ideiglenes helyreállításban, ellátásban stb. való részvétel.

5. A polgári védelem háború idején való vezetésének biztosítás érdekében

- a.) Országos és területi vezető szervek polgári védelmi felkészítése
- b.) Vezetési pontok (vezető szervek védett munkahelyéül szolgáló létesítmények) és azokkal összefüggő technikai feltételek (hírösszeköttetés stb.) létrehozása és fenntartása.

MINDEZEK ÖNVÉDELMI ÉS HATÓSÁGI (területvédelmi) FELADATOK LEHETNEK.

KATASZTRÓFAVÉDELEM

III. KATASZTRÓFA = Az életet, az életfeltételeket, az anyagi javakat, a természeti környezetet jelentős mértékben és súlyosan károsító-, vagy azokat közvetlenül veszélyeztető elemi csapás, ipari szerencsétlenség, vagy más pusztító hatású természeti, illetve civilizációs eredetű rendkívüli esemény.

IV. KATASZTRÓFÁK EREDETÜK SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSA:

1. Természeti katasztrófák, amelyek az emberi tevékenységtől függetlenül a természet erőinek hatására elemi csapásként jelentkeznek.

Pl.

- Meteorológiai katasztrófák (felhőszakadás, szélvihar, hóvihar, lavina, villámcsapás, erdőtűz, szökőár, stb.)
- Földtani katasztrófák (földrengés, meteorit-becsapódás, vulkánkitörés)
- Biokatasztrófák (járványok, kártevők tömeges megjelenése stb.).

2. Civilizációs katasztrófák, amelyek emberi tevékenységgel összefüggésben helytelen emberi beavatkozás, mulasztás, figyelmetlenség, vagy technikai hibák hatására következnek be. Ezek között is lehetnek óriási károkat okozó és egy egész földrészre kiterjedő méretűek.

Pl.:

- Technikai vagy ipari katasztrófák (energiarendszerek meghibásodása, létesítmények állékonyságának megszűnése, tömeges közlekedési balesetek, veszélyes anyagok kiszabadulása stb.)
- Társadalmi katasztrófák (terrorcselekmény, szabotázs, fegyveres összeütközések, háborúk, sztrájkok, migráció stb.).

V. MAGATARTÁSI SZABÁLYOK RENDKÍVÜLI ESEMÉNY BEKÖVETKEZÉSEKOR:

1. Általános magatartási szabályok:

- a.) Kövesse a katasztrófavédelem illetékesei által adott utasításokat.
- b.) Kapcsolja be a rádiót, a televíziót és figyeljen a külső tájékoztatásra, hangosbeszélőre. Informálja a szomszédokat.
- c.) Ne hallgasson a rémhírekre és ne terjessze azokat.
- d.) Csak segélykérési céllal telefonáljon.
- e.) Ha a lakását elhagyja, zárja el a gázt és a vizet. Az ajtókat, ablakokat is zárja be.
- f.) Bízson azokban, akik felkészültek a védelemre és önért is vállalják a veszélyt.

2. Egy-egy adott rendkívüli eseménynél követendő magatartási szabályok:

- a.) Maradjon nyugodtan ott, ahol van és tájékozódjon.
- b.) Amíg a földrengés meg nem szűnik, álljon egy ajtónyílásba, vagy bújjon az asztal alá.
- c.) Elzárkózás elrendelésekor a legközelebbi beton-, vagy téglapépületbe kell menni, az ajtót, ablakot csukva kell tartani. (Pl.: sugár- és vegyi katasztrófa esetén.)
- d.) Védje magát a lehulló tárgyaktól. Autóval is úgy álljon, hogy a dőlő tárgyaktól védve legyen. (Földrengés, árvíz, tűzkatasztrófa esetén)
- e.) Árvíz esetén menjen magasabb helyre. Ha az épületet nem tudja elhagyni menjen magasabb szintre, ahonnan a tetőre is el lehet jutni.

- f.) Olts ki az égő lángot földrengés, tűz-vagy vegyi-katasztrófa esetén.
 - g.) Ha tűz keletkezik, próbálja azonnal lokalizálni, eloltani.
 - h.) A liftet ne használja földrengés, árvíz, tűzkatasztrófa esetén, az autóját állítsa le.
 - i.) Készítsen listát és szedje össze a kimeneküléshez magával viendő tárgyakat, értékeket, gyógyszert, ruhát stb. A csomagot hátizsákban, vagy válltászában vigye, hogy a kezei szabadon maradjanak. Öltözzön rétegesen, kényelmesen.
 - j.) Csoportosan közlekedjen, hogy segíthessenek egymáson. Ne a járdán, hanem az út közepén haladjon. (Földrengés, tűz-, vegyi- és sugárkatasztrófa esetén)
 - k.) Védje a fejét, arcát, szemét, a szabad bőrfelületeit. Nedves ruhával védekezzen a gázok, a füst és por ellen.
3. Kitelepítés – a veszélyhelyzettől függően kötelező, vagy önkéntes – rövidebb vagy hosszabb idejű lakóhelyelhagyás. A kitelepítettek biztonságosabb területen alapvetően családoknál kapnak elhelyezést.
4. Kimenekítés olyan lakóhelyelhagyás, amikor elegendő figyelmeztetési idő nem áll rendelkezésre.
- A már bekövetkezett katasztrófa miatt szükséges az életveszélyessé vált területről a lakosság gyors kimenekítése.
5. Magatartási szabályok és tennivalók kitelepítés esetén:
- a.) Villanyt, vizet, gázt elzárni.
 - b.) Gázpalackot a lakásból kivinni.
 - c.) Az állatokat – ha lehet élelem és ivóvíz biztosítása mellett – bezárni.
 - d.) Hallgatni a hírközlő eszközöket, helyi bemondót, figyelni a hirdetőmenyeket.
 - e.) A tüzet mindenütt eloltani.
 - f.) A rászorulókat támogatni.
 - g.) Segíteni a pánik megelőzésében.
 - h.) Végrehajtani a rendészeti szervek utasításait.
 - i.) Vigye magával; a személyi okmányokat, kézpénzt, hideg élelmet, ivóvizet, szükséges ruházatot, egyéni védőeszközöket, takarót, hátizsákot, kisorádiót, gyógyszereket, egészségügyi felszerelést.
6. A rendkívüli események felszámolása és káros hatásainak mérséklése érdekében teendő intézkedések sorrendje:
- a.) Megelőzés-előrejelzés, veszélyelemzés, hatásvizsgálat, katasztrófavédelmi tervezés, felkészítés, védelmi rendszabályok és ellenőrzés.
 - b.) Kármérséklés, riasztás, tájékoztatás, lokalizálás, kimenekítés, életmentés, értékmentés.
 - c.) Műszaki felderítés, kárelhárítás, üzemzavar-elhárítás, kárstabilitás.
 - d.) A károsultak részére gyors segélynyújtás, átmeneti ellátás és elhelyezés.
 - e.) Ideiglenes helyreállítás közműkiváltás, szükségjelésmények létrehozása.
 - f.) Tapasztalatok értékelése, hasonló esetek elkerülésére teendő intézkedések, végleges helyreállítás

Debrecen, 2014. szeptember 1.

Boros Zsolt
 szakképzési
 intézményvezető-helyettes

